

APM Terminals - Aarhus A/S
Østhavnsvej 43
8000 Aarhus
Att: Helle Almind

Aarhus Havn
Vandvejen 7
8000 Århus C
Att: Commercial manager Jesper
Skatka/anlægsingeniør Allan Ansberg Knudsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 4178 0386
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

20. september 2023
2021-002842

Gennemførelsesforordning 2017/2177 om jernbanerelaterede servicefaciliteter – APM Terminals og Aarhus Havn

0. Resume

Jernbanenævnet (JBN) har gennemført tilsyn med APM Terminals A/S' (APM) facilitet til jernbanegodshåndtering på Aarhus Havn – herunder i forhold til overholdelse af kravene om offentliggørelse af en servicefacilitetsbeskrivelse efter gennemførelsesforordning 2017/2177 om jernbanerelaterede servicefaciliteter (gennemførelsesforordningen).

Aarhus Havn har senest den 5. september 2023 fremsendt udkast til servicefacilitetsbeskrivelse, jf. BILAG 1.

JBN's bemærkninger til servicefacilitetsbeskrivelsen samt i forhold til, hvorvidt faciliteten er omfattet af modtagepligten og gennemførelsesforordningens krav, fremgår af afsnit 3, nedenfor, hvortil henvises.

Under servicefacilitetsbeskrivelsens punkt 6 er angivet en frist på 10 arbejdsdage for henholdsvis Aarhus Havns besvarelse af anmodninger om sporadgang samt APM's besvarelser af anmodninger om godshåndtering.

JBN tiltræder hermed denne frist efter gennemførelsesforordningens artikel 9, stk. 1-4.

Aarhus Havn og APM **anmodes** om **senest 13. oktober 2023** at fremsende bekræftelse på, at servicefacilitetsbeskrivelsen er offentliggjort, at den i servicefacilitetsbeskrivelsen anførte frist og øvrige vilkår er trådt i kraft, samt at link til servicefacilitetsbeskrivelsen er fremsendt til Banedanmark til brug for Netredegørelsen, idet der henvises til nævnets bemærkninger og afgørelse under afsnit 3, nedenfor.

Sagen er behandlet på Jernbanenævnets møde den 14. september 2023.

I sagens behandling har deltaget:

Nævningsformand: Dommer Lene Sigvardt.

Nævningsmedlemmer: Vicedirektør Jacob Schaumburg-Müller; Senior Executive Officer Ellen Als; professor Per Baltzer Overgaard; professor Birgit Liin; centerleder Henrik Sylvan og professor Lars Peter Raahave Østerdal.

1. Sagsfremstilling

Den 26. oktober 2020 indledte Jernbanenævnet (JBN) tilsyn med APM Terminals Aarhus A/S (APM) overholdelse af kravene i gennemførelsesforordning 2017/2177 om jernbanerelaterede servicefaciliteter (gennemførelsesforordningen) vedrørende offentliggørelse af servicefacilitetsbeskrivelser for APM's facilitet til godshåndtering på Aarhus Havn.

APM blev anmodet om at oplyse:

"1) Hvorvidt APM har kapacitet til at foretage løft af gods mellem vej/skib og jernbane? Det vil sige hvor gods bytter transportform – direkte eller med en tidsforskydning – mellem vej/skib og jernbane. Ville APM kunne foretage denne type af løft efter anmodning?"

2) Foretager APM på nuværende tidspunkt løft af gods mellem vej/skib og jernbane?"

3) Har APM Terminals offentliggjort takster for førnævnte serviceydelser?"

Efter en indledende korrespondance med sekretariatet og udsættelser af svarfristen anførte APM, ved mail af 23. marts 2021, at de ikke så sig omfattet af gennemførelsesforordningen som følge af, at APM ikke sælger tjenesteydelser til jernbanevirksomheder, men køber ydelser fra disse i form af transport af containers.

Der afholdtes den 23. april 2021 teams-møde mellem sekretariatet og APM, jf. deres seneste indsigelse af 23. marts 2021. APM modtog efterfølgende sekretariatets mail af 27. april 2021, med referat af mødet samt link til den af Rail Net Europe (RNE) udarbejdede skabelon¹, til brug for udarbejdelse af servicefacilitetsbeskrivelse.

APM oplyste på mødet, at APM lejer området på havnen med banespor og omkringliggende arealer til godshåndtering af Aarhus Havn. DB Cargo kører deres tog ned til APM på banesporene, hvor der håndteres omkring 12.000 containere årligt med reachstacker-maskiner samt strattle-carriers, som håndterer containere til og fra skibe, herunder blandt andet til og fra godsvogne på jernbanesporene. APM er ikke selv ejer af det gods, som APM håndterer. APM oplyste, at de køber jernbanetransportydelsen af DB Cargo og havde ikke aktuelt kontraktrelationer til andre jernbanevirksomheder, men andre jernbanevirksomheder ville kunne få håndteret gods af APM på havnen, såfremt de måtte anmode APM herom. APM havde dog ikke modtaget sådanne anmodninger. APM er den eneste operatør, som foretager containerløft på det af Aarhus Havn lejede havneareal med banespor. Efter yderligere drøftelser om gennemførelsesforordningens anvendelsesområde og fritagelsesbestemmelser samt spørgsmålet om modtagepligt, tilkendegav APM afslutningsvist på mødet, at de ikke havde indsigelser mod at udarbejde en servicefacilitetsbeskrivelse efter gennemførelsesforordningen, idet APM dog anmodede om udsættelse af sagen med henblik på at få dette sat i værk. Det aftaltes, at APM kunne afvente ikrafttrædelsen af bekendtgørelsen om jernbanerelaterede serviceydelser, idet APM først fra dette tidspunkt ville være bundet af modtagepligten og dermed formelt set forpligtede til at tage imod anmodninger fra jernbanevirksomheder om håndtering af gods på havnefaciliteten.

Ved mail af 2. august 2021 henvendte sekretariatet sig til APM, idet Transportministeriets bekendtgørelse 1503/2021 om jernbanerelaterede servicefaciliteter og tjenesteydelser var trådt i kraft den 1. juli 2021, hvorved direktivets bestemmelser om modtagepligt for jernbanerelaterede servicefaciliteter var implementeret. Sekretariatet anmodede herefter APM om senest den 13. august 2021, at oplyse et estimat for, hvor lang tid de forventede at

¹ https://rne.eu/wp-content/uploads/Common_template_for_service_facility_information_clean.pdf

skulle bruge på at udarbejde en servicefacilitetsbeskrivelse i overensstemmelse med gennemførelsesforordningens krav.

APM meddelte hertil ved mail af 16. august 2021, at de var uforstående overfor sekretariatets fortolkning af den nye bekendtgørelse. Navnlig med henvisning til, at APM ikke leverede adgang eller tjenesteydelser til jernbanevirksomheder, rejste APM indsigelse mod at være omfattet af modtagepligten.

Sekretariatet meddelte ved mail af 25. august 2021 til APM, at sagen var stillet i bero på nærmere afklaring af, hvorvidt en operatør uden kontraktrelation til flere jernbanevirksomheder kunne være omfattet af gennemførelsesforordningen.

Efter at JBN havde behandlet en anden lignende sag, fremsendte sekretariatet den 30. september 2021 følgende opfølgning til APM:

"EU-domstolen har den 15. juli 2021 afsagt dom i sagen C-60/20 (se vedhæftede), hvori domstolen bl.a., jf. præmisserne 38-39, har udtalt følgende vedrørende definitionen af en jernbanerelateret servicefacilitet:

"38 Det skal indledningsvis bemærkes, at i henhold til direktiv 2012/34 forstås ved "servicefacilitet" som omhandlet i direktivets artikel 3, nr. 11), anlæg, herunder grunde, bygninger og udstyr, som er særligt indrettet, helt eller delvis, med henblik på levering af en eller flere af de ydelser, der er omhandlet i punkt 2-4 i bilag II til nævnte direktiv. 39 Denne definition af begrebet "servicefacilitet" er støttet på et objektive kriterium, nemlig kriteriet om en infrastrukturens tekniske kapacitet til at levere bestemte tjenesteydelser, og fastsætter ikke et kriterium om modtagerne af disse tjenesteydelser. Et sådant kriterium er uafhængigt af såvel arten og kvalificeringen af det juridiske dokument, der ligger til grund for driften af faciliteten, som identiteten på modtagerne af nævnte tjenesteydelser."

Med udgangspunkt i denne dom bemærkede nævnet, at den omstændighed, at en operatør ikke har direkte kontraktrelationer til jernbanevirksomheder, ikke i sig selv kan tillægges afgørende betydning for, hvorvidt der er tale om en jernbanerelateret servicefacilitet, da dette begreb som nævnt er defineret objektive i forhold til facilitetens indretning på at levere bestemte jernbanerelaterede tjenesteydelser, uden at der heri indgår noget kriterium om modtagerne af tjenesteydelserne.

Det relevante spørgsmål ses derfor at være, hvorvidt APM Terminals Aarhus driver en servicefacilitet i direktivets forstand, jf. ovenstående definition i dommens præmis 38-39, hvilket må bero på en konkret vurdering af facilitetens karakter, herunder dens indretning, udstyr og jernbanerelaterede aktiviteter. Af referatet fra mødet den 23. april 2021 fremgår det bl.a., at:

- *APM lejer hele arealet på havnen med banespor af Aarhus Havn, hvor APM er den eneste operatør, der foretager containerløft.*
- *APM ejer ikke selv godset, de lodser, men køber typisk jernbanetransportydelsen af DB Cargo, der kører deres tog*

ned til APM Terminals. Årligt drejer det sig om omkring 12.000 containere, hvor reachstacker-maskiner samt strattle-carriers laster skibene og stabler containerne ovenpå hinanden.

- *APM Terminals vil kunne løfte gods til og fra banen, hvis en jernbanevirksomhed efterspørger sådanne ydelser, selvom det ikke sker aktuelt, idet APM ikke har modtaget sådanne anmodninger fra jernbanevirksomheder.*

Umiddelbart ser der på denne baggrund ikke ud til at være tvivl om, at APM's facilitet på Århus Havn opfylder de objektive kriterier i definitionen af en jernbanerelateret servicefacilitet.

Sekretariatet anmodede herefter ved mail af 19. oktober 2021 APM om senest den 2. november 2021 at oplyse, hvornår servicefacilitetsbeskrivelsen kunne foreligge.

Den 18. november 2021 fremsendte sekretariatet opfølgende spørgsmål, vedrørende APM's brugerkræds.

Den 16. december 2021 afholdtes telefonmøde mellem sekretariatet og APM. APM meddelte, at Aarhus Havn ville stå for udarbejdelsen af servicefacilitetsbeskrivelsen. Det er hensigtsmæssigt med en samlet servicefacilitetsbeskrivelse for både Aarhus Havn og APM, idet jernbanevirksomheder, som ønsker at benytte APM's facilitet både skal indgå aftale med Aarhus Havn om selve adgangen til sporene og dernæst skal der indgås aftale med APM om håndteringen af jernbanegodset. Sekretariatet orienterede om de oplysninger, som skal fremgå af servicefacilitetsbeskrivelsen, herunder bl.a. oplysninger om facilitetens tekniske karakteristika, takster for løft og eventuelle andre serviceydelser, eventuelle rabatorninger, mulighed for egen levering, frister for indgivelse og besvarelse af ansøgninger og kriterier til brug for prioritering af eventuelle uforenelige ansøgninger, m.v.

Fristen for fremsendelse af servicefacilitetsbeskrivelsen blev fastsat til den 31. marts 2022.

Efter sekretariatets påmindelse til om fremsendelse af servicefacilitetsbeskrivelsen drøftedes sagen den 7. juli 2022 telefonisk mellem sekretariatet og Aarhus Havn, hvor et foreløbigt udkast til servicefacilitetsbeskrivelsen blev gennemgået.

Den 8. august 2022 fremsendte Aarhus Havn et nyt udkast til servicefacilitetsbeskrivelsen, som drøftedes telefonisk 13. juli 2023.

Revideret udkast til servicefacilitetsbeskrivelsen blev herefter fremsendt den 14. august 2023, som drøftedes telefonisk mellem sekretariatet og Aarhus Havn den 4. september 2023, hvorefter Aarhus Havn den 5. september 2023 fremsendte et endeligt udkast til servicefacilitetsbeskrivelsen, jf. [BILAG 1](#).

Udkast til nærværende afgørelse er den 15. september 2023 fremsendt til Aarhus Havn og APM med anmodning om eventuelle bemærkninger inden den 2. oktober 2023.

Ved mails af 20. september 2023 har Aarhus Havn og APM meddelt, at de ikke havde bemærkninger til de oven for nævnt faktuelle oplysninger.

2. Retsgrundlaget

Jernbaneloven² indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 103 [...]

Stk. 2. Jernbanenævnet varetager tilsyns- og klagefunktioner på jernbaneområdet. Jernbanenævnet kan undersøge sager på eget initiativ eller efter klage og kan træffe afgørelser i sådanne sager. Jernbanenævnets afgørelser er bindende.

[...]

Stk. 3. Jernbanenævnet fører tilsyn med konkurrencesituationen på markederne for jernbanetransportydelse med henblik på at undgå en u hensigtsmæssig udvikling i disse markeder og er nationalt tilsynsorgan i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde og regler til gennemførelse heraf samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et europæisk banenet med henblik på konkurrencebaseret godstransport."

*

Bekendtgørelsen om Jernbanenævnet³ indeholder bl.a. følgende:

"§ 9. Jernbanenævnet kan på eget initiativ og med forbehold for konkurrencemyndighedernes beføjelser træffe afgørelse om passende foranstaltninger med henblik på at korrigere forskelsbehandling af ansøgere, markedsforvridding og andre former for uønsket udvikling på jernbanemarkedet.

Stk. 2. Jernbanenævnet kan træffe afgørelse om blandt andet følgende forhold:

[...]

6) ordninger vedrørende adgang til jernbaneinfrastruktur og tjenester,

[...]"

*

Bekendtgørelsen om servicefaciliteter⁴ indeholder bl.a. følgende:

" § 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse for jernbanerelaterede servicefaciliteter som nævnt under bilag II, punkt 2, litra b-i, i direktiv 2012/34/EU

² Lov 2015-05-27 nr. 686 Jernbanelov som ændret ved L 2016-06-08 nr. 658, L 2017-03-29 nr. 285, L 2017-12-19 nr. 1558, L 2018-12-18 nr. 1562, L 2019-03-05 nr. 206, L 2019-05-01 nr. 510 og L 2021-03-16 nr. 434

³ Bekendtgørelse nr. 1471 af 29. juni 2021 om Jernbanenævnet.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1503 af 29. juni 2021 om jernbanerelaterede servicefaciliteter og tjenesteydelser.

(direktivet), samt på de ydelser der leveres i disse, jf. også denne bekendtgørelses bilag 1.

[..]

Stk. 4. Jernbanenævnet kan træffe afgørelse om, hvorvidt der er tale om en jernbanerelateret servicefacilitet som nævnt i stk. 1, herunder hvorvidt arealer med tilhørende bygninger, faciliteter og ydelser, hører med til servicefaciliteten.

§ 2. Forvalteren af servicefaciliteter giver uden forskelsbehandling alle jernbanevirksomheder adgang, herunder sporadgang til faciliteterne i bilag II, punkt 2, i direktivet og til de i disse faciliteter leverede ydelser efter reglerne i denne bekendtgørelse samt gennemførelsesforordningen om servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser.

Stk. 2. Hvis forvalteren af servicefaciliteten leverer nogen af de ekstra ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 3 til direktivet, skal disse på anmodning leveres uden forskelsbehandling til alle jernbanevirksomheder, der ansøger herom.

Stk. 3. Jernbanevirksomheder kan anmode forvalteren om andre tjenesteydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 4 til direktivet, som hjælpeydelser. Forvalteren er ikke forpligtet til at levere disse tjenesteydelser. Hvis forvalteren af servicefaciliteten beslutter at tilbyde andre nogle af disse tjenesteydelser, leverer den efter anmodning ydelserne til jernbanevirksomhederne uden forskelsbehandling.

[...]

§ 3. Ansøgninger om adgang til og levering af ydelser ved servicefaciliteten skal besvares inden for en rimelig frist, som fastsættes af Jernbanenævnet. Der må kun gives afslag på sådanne ansøgninger, hvis der findes adgang til en anden servicefacilitet, der gør det muligt for jernbanevirksomheden at udføre den pågældende transport på økonomisk acceptable vilkår (levedygtigt alternativ). Dette forpligter ikke forvalteren af servicefaciliteten til at investere i ressourcer eller faciliteter for at imødekomme alle jernbanevirksomhedernes ansøgninger.

Stk. 2. Når en forvalter af en servicefacilitet støder på konflikter mellem forskellige ansøgninger, forsøger den så vidt muligt at imødekomme alle ansøgninger. Hvis der ikke findes noget levedygtigt alternativ, og det ikke er muligt at imødekomme alle ansøgninger om kapacitet for den relevante facilitet på grundlag af påviste behov, kan ansøgeren klage til Jernbanenævnet, som undersøger sagen og træffer foranstaltninger, når det er relevant, for at sikre, at en passende del af kapaciteten tildeles den pågældende ansøger.

Stk. 3. Forvalteren af en servicefacilitet, der er omfattet af § 10, stk. 1, skal skriftligt begrunde afslag på anmodninger efter § 2 og henvise til anvendelige alternativer ved andre faciliteter samt ledsage afslaget med skriftlig vejledning til ansøger om, at afslaget kan påklages til Jernbanenævnet inden 4 uger efter, at afslaget er meddelt.

§ 4. Vognmænd, speditører m.v., der er samarbejdspartnere med ansøgere, der modtager ydelser fra en jernbanerelateret servicefacilitet, har adgang til denne på lige og ikke-diskriminerende vilkår.

[...]

§ 10. Hvis en forvalter af en servicefacilitet direkte eller indirekte kontrolleres af et organ eller en virksomhed, som også er aktiv(t) og har en dominerende stilling på de nationale jernbanetransportmarkeder, skal forvalteren, når denne leverer en af de i direktivets bilag II, punkt 2, litra b, c, d, g eller i, nævnte ydelser, være organiseret på en sådan måde, at de er uafhængig af det pågældende organ eller den pågældende virksomhed med hensyn til organisation og beslutningstagning. [...]"

*

EU-kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/2177 om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser indeholder bl.a. følgende:

"(4) Gennemsigtighed i forbindelse med betingelserne for adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser og oplysninger om afgifter er en forudsætning for at give alle ansøgere adgang til servicefaciliteter og tjenesteydelser, der leveres i disse faciliteter, på et ikkediskriminerende grundlag. Skjulte rabatter, der forhandles individuelt med hver ansøger uden at følge de samme principper, ville undergrave princippet om ikkediskriminerende adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser. I de oplysninger om principperne for rabatordninger, der gives i servicefacilitetsbeskrivelsen, bør der dog tages hensyn til krav om forretningshemmeligheder.

[...]

"(6) Når det er nødvendigt at passere via private sportilslutninger for at få adgang til en servicefacilitet, skal operatøren af servicefaciliteten levere oplysninger om den private sportilslutning. Sådanne oplysninger bør gøre det muligt for ansøgeren at forstå, hvem ansøgeren skal kontakte for at ansøge om adgang til denne sportilslutning, jf. artikel 10 i direktiv 2012/34/EU.

[...]

Artikel 1 **Genstand**

Ved denne forordning fastsættes de nærmere bestemmelser for proceduren og kriterierne for adgang til de tjenesteydelser, som skal leveres i de servicefaciliteter, der er anført i punkt 2, 3 og 4 i bilag II til direktiv 2012/34/EU. Henvisninger til ansøgere i denne forordnings bestemmelser forstås som en henvisning til jernbanevirksomheder. Hvis national lovgivning tillader andre ansøgere end jernbanevirksomheder at ansøge om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser, finder de relevante bestemmelser i denne forordning også anvendelse på disse ansøgere i overensstemmelse med national lovgivning.

[...]

Artikel 4 **Servicefacilitetsbeskrivelse**

1. Operatører af servicefaciliteter udarbejder en servicefacilitetsbeskrivelse for den servicefacilitet og de tjenesteydelser, de er ansvarlige for.

2. Servicefacilitetsbeskrivelsen indeholder som minimum følgende oplysninger i det omfang, det kræves i henhold til denne forordning:

a) listen over alle anlæg, i hvilke der leveres jernbanerelaterede tjenesteydelser, herunder oplysninger om deres beliggenhed og åbningstider.

b) de vigtigste kontaktoplysninger for operatøren af servicefaciliteten

c) en beskrivelse af servicefacilitetens tekniske karakteristika, som f.eks. side- eller rangerspor, teknisk udstyr til pålæsning eller aflæsning, vask og vedligeholdelse og tilgængelig lagerkapacitet oplysninger om private sportilslutninger, som ikke er en del af jernbaneinfrastrukturen, men som er nødvendige for at få adgang til servicefaciliteter, som er væsentlige for leveringen af jernbanetransportydelse

d) en beskrivelse af alle jernbanerelaterede tjenesteydelser, som leveres i faciliteten, og deres type (basistjenesteydelse, ekstra ydelse eller hjælpeydelse)

e) mulighed for egen levering af jernbanerelaterede tjenesteydelser og betingelserne herfor

f) oplysninger om procedurer for ansøgning om adgang til servicefaciliteten og/eller om tjenesteydelser, herunder frister for indgivelse af ansøgninger og frister for behandling af ansøgningerne

g) for servicefaciliteter, der drives af mere end én operatør, eller hvor jernbanerelaterede tjenesteydelser leveres af mere end én operatør, angives, om der skal indgives særskilte ansøgninger om adgang til faciliteterne og tjenesteydelserne

h) oplysninger om minimumsindhold og udformning af en ansøgning om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser eller en skabelon for en sådan ansøgning

i) som minimum, i tilfælde af, at servicefaciliteter drives, og jernbanerelaterede tjenesteydelser leveres, af operatører, som direkte eller indirekte kontrolleres af en kontrollerende enhed, skabeloner for adgangskontrakter og almindelige betingelser

j) hvis det er relevant, oplysninger om betingelser for brugen af operatørens IT-systemer, hvis ansøgere skal bruge dem, og reglerne for beskyttelse af følsomme og kommercielle data

k) en beskrivelse af koordineringsproceduren og de lovgivningsmæssige foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 10, og de prioritetskriterier, der er omhandlet i artikel 11

l) oplysninger om ændringer af tekniske karakteristika og midlertidige restriktioner af servicefacilitetens kapacitet, som kan have en betydelig indvirkning på servicefacilitetens drift, herunder planlagt arbejde

m) oplysninger om afgifter for adgang til servicefaciliteter og afgifter for brugen af hver af de jernbanerelaterede tjenesteydelser, som leveres i dem

n) oplysninger om principperne for rabatordninger, som ansøgerne tilbydes, idet der dog tages hensyn til krav om forretningshemmeligheder.

Artikel 5

Offentliggørelse af servicefacilitetsbeskrivelsen

1. Operatører af servicefaciliteter skal uden beregning gøre servicefacilitetsbeskrivelsen offentligt tilgængelig på en af følgende måder:

a) Ved at offentliggøre den på deres webportal eller på en fælles webportal og give infrastrukturforvaltere et link, som skal indgå i netvejledningen.

b) Ved at give infrastrukturforvalterne de relevante oplysninger klar til offentliggørelse, som skal indgå i netvejledningen.

[...]

3. Operatører af servicefaciliteter ajourfører servicefacilitetsbeskrivelsen i det omfang, det er nødvendigt. De underretter i tide de ansøgere, som allerede har ansøgt om adgang eller har indgået kontrakt om en eller flere tjenesteydelser i servicefaciliteten, om enhver relevant ændring i servicefacilitetsbeskrivelsen. [...]

Artikel 8

Ansøgninger om adgang til servicefaciliteter og anvendelse af jernbanerelaterede tjenesteydelser

1. Ansøgninger om adgang til servicefaciliteter og anvendelse af jernbanerelaterede tjenesteydelser kan indgives af ansøgere. [...]

3. Operatøren af en servicefacilitet bekræfter modtagelsen af en ansøgning uden unødigt forsinkelse. Når ansøgningen ikke indeholder de oplysninger, som kræves i henhold til servicefacilitetsbeskrivelsen, og som er nødvendige for at træffe en afgørelse, underretter operatøren af den pågældende servicefacilitet ansøgeren herom, og fastsætter en rimelig frist for indgivelse af de manglende oplysninger. Hvis oplysningerne ikke indgives inden for fristen, kan der gives afslag på ansøgningen.

Artikel 9

Svar på ansøgninger

1. Efter at have modtaget alle nødvendige oplysninger besvarer operatøren af en servicefacilitet ansøgningerne om adgang til og levering af tjenesteydelser i

servicefaciliteter, der er nævnt i bilag II, punkt 2, til direktiv 2012/34/EU, inden for en rimelig frist fastsat af tilsynsorganet i overensstemmelse med artikel 13, stk. 4, i direktiv 2012/34/EU. Der kan fastsættes forskellige frister for forskellige typer af servicefaciliteter og/eller tjenesteydelser. [...]

3. Tilsynsorganer fastsætter fristerne for besvarelse af ansøgninger indgivet af ansøgere, som angivet i artikel 13, stk. 4, i direktiv 2012/34/EU, forud for offentliggørelsen af den første netvejledning, med forbehold af bestemmelserne i denne gennemførelsesforordning med henblik på at sikre overensstemmelse med artikel 27, stk. 4, i direktiv 2012/34/EU.

4. For ad hoc-ansøgninger om adgang til servicefaciliteter og tjenesteydelser, der er nævnt i bilag II, punkt 2, litra a)-d) og litra f)-i), tager tilsynsorganer, når de fastsætter fristerne i henhold til artikel 13, stk. 4, i direktiv 2012/34/EU, hensyn til de frister, der er fastsat i artikel 48, stk. 1, i nævnte direktiv. Hvis tilsynsorganer ikke har fastsat frister for sådanne ad hoc-ansøgninger, besvarer operatøren af en servicefacilitet ansøgningen inden for de frister, der er fastsat i artikel 48, stk. 1, i direktivet.

Hvis operatøren af en servicefacilitet har fastsat en årlig frist for indgivelse af ansøgninger om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser, der er nævnt i bilag II, punkt 2, litra a)-d) og litra f)-i), tages der med de frister for behandling af sene ansøgninger, som tilsynsorganet har fastsat, hensyn til de frister, infrastrukturforvaltere anvender til behandling af sådanne ansøgninger. For servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser, der er nævnt i bilag II, punkt 2, litra e), begynder fristen, når det rullende materiels tekniske kompatibilitet med faciliteterne og udstyret er blevet vurderet og ansøgeren underrettet herom.

5. Operatører af servicefaciliteter, der leverer ekstra ydelser og hjælpeydelser, som er nævnt i bilag II, punkt 3 og 4, til direktiv 2012/34/EU, besvarer ansøgninger om sådanne tjenesteydelser inden for den frist, som tilsynsorganet har fastsat, eller, hvis en sådan frist ikke er fastsat, indenfor en rimelig frist. Hvis en ansøger indgiver ad hoc-ansøgninger for flere jernbanerelaterede tjenesteydelser, der leveres i én servicefacilitet, og angiver, at kun samtidig tildeling af disse er brugbar, besvarer alle berørte servicefacilitetsoperatører, herunder leverandører af ekstra ydelser og hjælpeydelser, der er nævnt i bilag II, punkt 3 og 4, ansøgningerne inden for en rimelig frist, jf. stk. 4. For jernbanerelaterede tjenesteydelser, der er nævnt i bilag II, punkt 4, litra e), begynder fristen, når det rullende materiels tekniske kompatibilitet med faciliteterne og udstyret er blevet vurderet, og ansøgeren er underrettet herom.

6. Med den berørte ansøgers samtykke kan de i stk. 3, 4 og 5 nævnte frister forlænges. [...]

Artikel 17 **Ikrafttræden**

[...]

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

*

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneanråde indeholder bl.a. følgende:

”Artikel 3
Definitioner

[...]

11) »servicefacilitet«: *anlæg, herunder grunde, bygninger og udstyr, som er særligt indrettet, helt eller delvis, med henblik på levering af en eller flere af de ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 2-4*

12) »operatør af en servicefacilitet«: *en offentlig eller privat enhed, der er ansvarlig for forvaltningen af en eller flere servicefaciliteter eller for leveringen af en eller flere af de ydelser til jernbanevirksomheder, der er omhandlet i bilag II, punkt 2-4*

30) »omfattende vedligeholdelse«: *arbejde, der ikke udføres rutinemæssigt som led i den daglige drift og kræver, at køretøjet tages ud af tjeneste*

[...]

Artikel 10
Betingelser for adgang til jernbaneinfrastruktur

1. *Jernbanevirksomheder tildeles ret til adgang på retfærdige, ikke-diskriminerende og gennemsigtige vilkår til alle medlemsstaters jernbaneinfrastruktur med henblik på udførelse af alle former for jernbanegodstransport. Denne ret skal omfatte adgang til infrastruktur, der forbinder søhavne og havne ved indre vandveje og andre servicefaciliteter, der er nævnt i bilag II, punkt 2, og til infrastruktur, som mere end én slutbruger benytter eller kunne benytte. [...]*

Artikel 13
Betingelser for adgang til tjenesteydelser

[...]

2. *Operatører af servicefaciliteter giver uden forskelsbehandling alle jernbanevirksomheder adgang, herunder sporadgang, til faciliteterne i bilag II, punkt 2, og til de i disse faciliteter leverede ydelser.*
3. *For at sikre fuld gennemsigtighed og adgang uden forskelsbehandling til de servicefaciliteter, der er nævnt i bilag II, punkt 2, litra a, b, c, d, g og i, og levering af ydelser ved disse faciliteter, hvis operatøren af en sådan servicefacilitet direkte eller indirekte kontrolleres af et organ eller en virksomhed, som også er aktiv(t) og har en dominerende stilling på de nationale jernbanetransportmarkeder, hvor faciliteten benyttes, skal operatørerne af disse servicefaciliteter være organiseret på en sådan måde, at de er uafhængige af det pågældende organ eller den pågældende virksomhed med hensyn til organisation og beslutningstagning. En sådan*

uafhængighed indebærer ikke krav om, at der skal oprettes en særskilt juridisk enhed for servicefaciliteterne og kan opnås med to særskilte afdelinger inden for én og samme juridiske enhed.

[...]

- 4. Ansøgninger fra jernbanevirksomheder om adgang til og levering af ydelser ved servicefaciliteten som omhandlet i bilag II, punkt 2, skal besvares inden for en rimelig frist, som fastsættes af det nationale tilsynsorgan, jf. artikel 55. Der må kun gives afslag på sådanne ansøgninger, hvis der findes levedygtige alternativer, der gør det muligt at udføre den pågældende gods- eller passagertransport på den samme eller alternative ruter på økonomisk acceptable vilkår. Dette forpligter ikke operatøren af servicefaciliteten til at investere i ressourcer eller faciliteter for at imødekomme alle jernbanevirksomhedernes ansøgninger.
Når ansøgninger fra jernbanevirksomheder vedrører adgang til og levering af ydelser ved en servicefacilitet, der forvaltes af en servicefacilitetsoperatør som omhandlet i stk. 3, skal operatøren af servicefaciliteten skriftligt begrunde eventuelle afslag og anvise levedygtige alternativer ved andre faciliteter.*
- 5. Når en operatør af en servicefacilitet, jf. bilag 2, punkt 2, støder på konflikter mellem forskellige ansøgninger, forsøger den så vidt muligt at imødekomme alle ansøgninger. Hvis der ikke findes noget levedygtigt alternativ, og det ikke er muligt at imødekomme alle ansøgninger om kapacitet på grundlag af påviste behov, kan ansøgeren klage til tilsynsorganet, jf. artikel 55, som undersøger sagen og træffer foranstaltninger, når det er relevant, for at sikre, at en passende del af kapaciteten tildeles den pågældende ansøger.*
- 6. [...]*
- 7. Hvis operatøren af servicefaciliteten leverer nogle af de ekstra ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 3, skal disse på anmodning leveres uden forskelsbehandling til alle jernbanevirksomheder, der ansøger herom.*
- 8. Jernbanevirksomheder kan anmode infrastrukturforvalteren eller andre servicefacilitetsoperatører om andre tjenesteydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 4, som hjælpetydelser. Operatøren af servicefaciliteten er ikke forpligtet til at levere disse tjenesteydelser. Hvis operatøren af servicefaciliteten beslutter at tilbyde andre nogle af disse tjenesteydelser, leverer den efter anmodning ydelserne til jernbanevirksomhederne uden forskelsbehandling.*
- 9. Kommissionen kan på grundlag af erfaringerne fra tilsynsorganerne og operatørerne af servicefaciliteter og på grundlag af arbejdet i det netværk, der er nævnt i artikel 57, stk. 1, vedtage foranstaltninger med nærmere procedureregler og kriterier for adgangen til de ydelser, der skal leveres ved de servicefaciliteter, der er nævnt i bilag III, punkt 2-4. Sådanne gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 62, stk. 3.*

[...]”

*

Direktivets bilag II indeholder bl.a. følgende:

YDELSER, DER SKAL LEVERES TIL JERNBANEVIRKSOMHEDERNE (jf. artikel 13)

[...]”

2. *Der skal også gives adgang, herunder sporadgang, til følgende servicefaciliteter, når de findes, og til de ydelser, der leveres i disse faciliteter:*

[...]

b) Godsterminaler,

[...]. "

*

3. Jernbanenævnets bemærkninger og anmodninger til APM Terminals og Aarhus Havn

Formålet med gennemførelsesforordningen om servicefaciliteter (gennemførelsesforordningen) er navnlig at skabe gennemsigtighed med hensyn til betingelserne for adgang til jernbanerelaterede servicefaciliteter med tilhørende tjenesteydelser, idet en sådan gennemsigtighed er et vigtigt led i at sikre brugerne adgang på lige vilkår, jf. blandt andet forordningens indledende præambelbetragtning nr. 4.

Forpligtelsen for operatører af jernbanerelaterede servicefaciliteter til at offentliggøre servicefacilitetsbeskrivelser følger af gennemførelsesforordningen, som er direkte anvendelig i medlemsstaterne, jf. dennes artikel 17.

Efter gennemførelsesforordningens artikel 1, 1. pkt., finder gennemførelsesforordningen anvendelse for de tjenesteydelser, som skal leveres i de servicefaciliteter, der er anført i punkt 2, 3 og 4 i bilag II til direktiv 2012/34/EU (direktivet).

Det er således en forudsætning for, at gennemførelsesforordningen finder anvendelse, at der er tale om en jernbanerelateret servicefacilitet, jf. følgende definition heraf i direktivets artikel 3, nr. 11:

”Servicefacilitet: Anlæg, herunder grunde, bygninger og udstyr, som er særligt indrettet, helt eller delvist, med henblik på levering af en eller flere af de ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 2-4.”

APM Terminals lejer hele arealet på Aarhus Havn, som er indrettet med banespor og omkringliggende arealer til håndtering af containere. APM Terminals har oplyst, at de håndterer omkring 12.000 containere årligt med reachstacker-maskiner samt strattle-carriers, som således skifter transportform mellem skibe på havnen og godsvogne på jernbanesporene.

Jernbanenævnet finder, at der herved er tale om en jernbanerelateret servicefacilitet som nævnt i gennemførelsesforordningens artikel 1, 1. pkt., jf. ovennævnte definition i direktivets artikel 3, nr. 11.

Dermed er faciliteten omfattet af blandt andet modtagepligten efter bekendtgørelsen om jernbanerelaterede servicefaciliteter og tjenesteydelser samt dernæst de i nærværende afgørelse omhandlede krav i gennemførelsesforordningen om offentliggørelse af en servicefacilitetsbeskrivelse med det i artikel 4 nævnte indhold.

I servicefacilitetsbeskrivelsen (under punkt 6.1) er angivet en frist på 10 arbejdsdage for besvarelse af anmodninger om adgang.

Fristen må forstås sådan, at den gælder for både Aarhus Havns besvarelse af anmodninger fra jernbanevirksomheder om adgang til at benytte havnesporene og for APM Terminals' besvarelse af anmodninger om håndtering af containere til og fra havnesporene.

Jernbanenævnet tiltræder hermed førnævnte frist efter gennemførelsesforordningens artikel 9, stk. 1-4, samt bekendtgørelsen om jernbanerelaterede servicefaciliteter og tjenesteydelser, § 3, stk. 1, 1. pkt.

På det foreliggende grundlag har nævnet ikke yderligere bemærkninger til servicefacilitetsbeskrivelsen.

Aarhus Havn og APM Terminals **anmodes** om **senest 13. oktober 2023** at fremsende bekræftelse på:

- At servicefacilitetsbeskrivelsen er offentliggjort.
- At den i servicefacilitetsbeskrivelsen anførte frist og øvrige vilkår er trådt i kraft.
- At Aarhus Havn/APM har fremsendt link til servicefacilitetsbeskrivelsen til Banedanmark til brug for Netredøgørelsen.

*

Jernbanenævnet har ikke i forbindelse med nærværende tilsyn taget stilling til, hvorvidt taksterne for adgang til og brug af servicefaciliteten overholder kravet i bekendtgørelsen om servicefaciliteter, § 5, stk. 1, hvorefter taksterne for brugen af de enkelte serviceydelser ikke må overstige omkostningerne med tillæg af en rimelig fortjeneste.

Endelig bemærkes, at servicefacilitetsbeskrivelsen løbende skal ajourføres i nødvendigt omfang, jf. gennemførelsesforordningens artikel 5, stk. 3.

*

Denne afgørelse er truffet i medfør af jernbanelovens § 103, stk. 3, bekendtgørelsen om Jernbanenævnet, § 9, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 6, samt de under bemærkningerne oven for nævnte bestemmelser i gennemførelsesforordningen.

Der henvises i øvrigt til bestemmelserne nævnt i afsnit 2, ovenfor om retsgrundlaget.

*

Afgørelsen offentliggøres på Jernbanenævnets hjemmeside.

På Jernbanenævnets vegne

Lene Sigvardt
Nævningsformand

BILAG:

Bilag 1: Aarhus Havn og APM Terminals servicefacilitetsbeskrivelse af 5. september 2023.

Klagevejledning

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. bekendtgørelsen om Jernbanenævnet, § 17, stk. 1. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 8 uger, jf. bekendtgørelsen om Jernbanenævnet, § 17, stk. 3.